

POSTANOWIENIE

Dnia 7 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z powództwa K. K.

przeciwko G. K.

o rozwód,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 7 listopada 2019 r.,

na skutek przedstawienia akt o sygn. I C (...) przez Sąd Okręgowy w K. celem
oznaczenia sądu właściwego do rozpoznania sprawy,

**odmawia oznaczenia sądu właściwego do rozpoznania
sprawy.**

UZASADNIENIE

Pozwem z 17 lipca 2017 r. (data wpływu 18 lipca 2017 r.) Powódka K. K. wytoczyła powództwo o rozwód przeciwko G. K., wskazując jako miejsce zamieszkania Pozwanego W. w Wielkiej Brytanii, natomiast jako miejsce zamieszkania własne – P..

W piśmie z 8 lipca 2019 r. (data wpływu: 15 lipca 2019 r.) Pozwany wniósł o zwrócenie się do Sądu Najwyższego o wskazanie sądu właściwego do rozpoznania sprawy na podstawie art. 45 k.p.c., wskazując, że strony mieszkają

aktualnie na terytorium Wielkiej Brytanii. W stanowisku zawartym w piśmie z 3 września 2019 r. (data wpływu: 4 września 2019 r.) Powódka nie wskazała miejsca zamieszkania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Przeciwnie, w dalszym ciągu wskazany jest jako miejsce zamieszkania P.

Na rozprawie w dniu 26 września 2019 r. pełnomocnicy stron podtrzymali stanowiska co do zwrócenia się do Sądu Najwyższego o oznaczenie sądu właściwego do rozpoznania sprawy na podstawie art. 45 k.p.c.

Postanowieniem z 26 września 2019 r. Sąd Okręgowy w K. zwrócił się do Sądu Najwyższego o wyznaczenie sądu właściwego miejscowo do rozpoznania sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 45 k.p.c. Sąd Najwyższy oznacza sąd, przed który należy wytoczyć powództwo, jeżeli na podstawie okoliczności sprawy nie można ustalić właściwości miejscowej.

W sprawie głównej (o rozwód) właściwość miejscową (wyłącznie) należy ustalić zgodnie z art. 41 k.p.c. Stanowi on, iż powództwo ze stosunku małżeństwa wytacza się wyłącznie przed sądem, w którego okręgu małżonkowie mieli ostatnie wspólne miejsce zamieszkania, jeżeli choć jedno z nich w tym okręgu ma jeszcze miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu. Z braku takiej podstawy wyłącznie właściwy jest sąd miejsca zamieszkania strony pozwanej, a jeżeli i tej podstawy nie ma - sąd miejsca zamieszkania powoda.

Z orzecnictwa Sądu Najwyższego wynika, że brak przedstawienia przez sąd okoliczności przemawiających, w jego ocenie, za podjęciem przez Sąd Najwyższy aktywności w postaci wyznaczenia sądu właściwego do rozpoznania sprawy uzasadnia oddalenie wniosku opartego na podstawie art. 45 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 29 sierpnia 2016 r., sygn. akt III CO 47/16, niepublikowane).

Nie jest też rolą Sądu Najwyższego podejmowanie się w oparciu o akta sprawy próby odtworzenia motywów przyjmowanych przez Sąd Okręgowy jako uzasadnienie decyzji o wystąpieniu na podstawie art. 45 k.p.c. z wnioskiem o oznaczenie sądu właściwego.

W sprawie o rozwód w pismach procesowych Powódki wskazana jest jako jego miejsce zamieszkania miejscowość znajdująca się na terytorium Rzeczypospolitej. W tych okolicznościach do Sądu Okręgowego należy ustalenie tego, czy prawidłowe, zgodne z rzeczywistym stanem prawnym, jest miejsce zamieszkania wskazywane w pismach procesowych Powódki, tj. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, czy też aktualnie zamieszkuje ona – jak twierdzi Pozwany – na terytorium Wielkiej Brytanii.

Oznaczenie przez Sąd Najwyższy, w trybie art. 45 k.p.c., sądu właściwego do rozpoznania powództwa, będzie uzasadnione dopiero w razie jednoznacznego stwierdzenia na podstawie zebranego materiału dowodowego, że żadna ze stron nie ma miejsca zamieszkania lub zwykłego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 25 k.c.) i nie jest możliwe ustalenie właściwości miejscowej sądu na podstawie art. 41 k.p.c.

W tych okolicznościach wbrew stanowisku Sądu Okręgowego nie zostało stwierdzona wymagana na gruncie art. 41 k.p.c. okoliczność, iż żadna ze stron w sprawie nie ma miejsca zamieszkania lub zwykłego pobytu w Polsce. W konsekwencji Sąd Najwyższy stwierdza brak podstaw do oznaczenia na podstawie art. 45 k.p.c. sądu, przed który należy wytoczyć powództwo.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.